

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_14749

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): *βιβλιοθήκη, Βαλκανική, ανθρωπιστικός, πανεπιστήμιο, χειρόγραφο, Ιταλική, τυπογραφία, σπάνιος.*

Η Αναγέννηση και ο Ανθρωπισμός σύντομα ξεπέρασαν τα όρια της _____ Χερσονήσου. Η Γαλλία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Ιβηρική Χερσόνησος έγιναν εστίες της Αναγέννησης στη δυτική Ευρώπη. Σημαντική επίσης υπήρξε η _____ κίνηση σε πόλεις, όπου υπήρχαν _____ και εκδοτικά κέντρα: στην Αμβέρσα, στο Παρίσι, στο Στρασβούργο. Στη διάδοση της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού καταλυτική υπήρξε και η εφεύρεση της _____. Ως τα μέσα του 15ου αι. τα βιβλία ήταν _____ και γι' αυτό ακριβά

(μονάδες 5)

Απάντηση: ιταλικής, ανθρωπιστική, πανεπιστήμια, τυπογραφίας, χειρόγραφα

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός	α. Καρδινάλιος Ουμβέρτος
2. Αδαμάντιος Κοραής	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Ηγεμονίδα του Κιέβου Όλγα	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ. Αποστολή στη Μοραβία
5. Κύριλλος και Μεθόδιος	ε. Μάχη στο Ματζικέρτ
	στ. Μετακένωση
	ζ. Οριστικός Εκχριστιανισμός των Ρώσων

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1-γ, 2-στ, 3-ζ, 4-β, 5-δ

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Διανομή της Ρωμανίας, ιερός πόλεμος (τζιχάντ).

(μονάδες 8+7=15)

Διανομή της Ρωμανίας: Στα τέλη Μαρτίου 1204 οι σταυροφόροι που στις 17 Ιουλίου 1203 είχαν καταλάβει την Κωνσταντινούπολη, στο πλαίσιο της Δ' Σταυροφορίας, συνυπέγραψαν τη συμφωνία διανομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Ρωμανία= Βυζαντινή αυτοκρατορία). Η άλωση της Κωνσταντινούπολης πραγματοποιήθηκε στις 13 Απριλίου 1204.

ιερός πόλεμος (τζιχάντ): για τους μουσουλμάνους (τους πιστούς του Ισλάμ, της θρησκείας που ίδρυσε ο Μωάμεθ) μεγάλη σημασία είχε ο ιερός πόλεμος (τζιχάντ), δηλαδή η υποχρέωση των πιστών να διαδώσουν με το σπαθί τη θρησκεία τους στους «απίστους». Οι μάρτυρες της πίστης εξασφάλιζαν την είσοδό τους στον Παράδεισο. Η πίστη αυτή των μουσουλμάνων υπήρξε σημαντικός παράγοντας της ραγδαίας εξάπλωσης του Ισλάμ.

ΘΕΜΑ 2

2.α Πότε έγινε η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους και ποια ήταν η στάση τους, όταν εισέβαλαν στην Πόλη;

(μονάδες 12)

Τον Ιανουάριο του 1203 οι σταυροφόροι αποδέχθηκαν την πρόταση του έκπτωτου βυζαντινού αυτοκράτορα Ισαακίου Β' Αγγέλου για την αποκατάστασή του στον θρόνο. Η απόφαση της επίθεσης κατά της Κωνσταντινούπολης φαίνεται ότι οριστικοποιήθηκε στην Κέρκυρα, ενδιάμεσο σταθμό της εκστρατείας. Οι σταυροφόροι έφθασαν μπροστά στα τείχη της Βασιλεύουσας τον Ιούνιο του 1203.

Γενική ήταν η εντύπωση ότι η παραμονή τους στην Κωνσταντινούπολη θα ήταν προσωρινή και ότι μετά την αποκατάσταση του Ισαακίου Β' Αγγέλου θα αναχωρούσαν με προορισμό τους Αγίους Τόπους. Οι Λατίνοι κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη στις 17 Ιουλίου του 1203 και αποκατέστησαν τον Ισαάκιο. Παρέμειναν όμως εκεί για να διαχειμιάσουν. Η αντιπαράθεση με τον πληθυσμό της πρωτεύουσας οξύνθηκε εξαιτίας της αλαζονικής συμπεριφοράς των Λατίνων, οι οποίοι επέβαλαν και βαρύτατη φορολογία.

Την έκρυθμη κατάσταση εκμεταλλεύτηκε ο Αλέξιος Ε' Δούκας Μούρτζουφλος για να καταλάβει πραξικοπηματικά το θρόνο.

Στα τέλη Μαρτίου του 1204 οι σταυροφόροι συνυπέγραψαν τη συμφωνία διανομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Διανομή της Ρωμανίας). Η άλωση πραγματοποιήθηκε στις 13 Απριλίου 1204. Ο Αυτοκράτορας Αλέξιος Ε' είχε τραπεί προηγουμένως σε φυγή εγκαταλείποντας την Κωνσταντινούπολη στις άγριες διαθέσεις των σταυροφόρων.

Κύριοι της Βασιλεύουσας οι τελευταίοι, επέβαλαν τώρα το δίκαιο του κατακτητή. Οι σφαγές και οι λεηλασίες ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Πολύτιμα έργα τέχνης

διοχετεύτηκαν στη Δύση, για να κοσμήσουν τους καθεδρικούς ναούς και τους πύργους των ευγενών.

Με την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους αρχίζει η μακρά περίοδος της Φραγκοκρατίας στον ελλαδικό χώρο, η οποία διαρκεί σε ορισμένες περιοχές μέχρι τον 17ο αιώνα.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 70-71 του σχολικού βιβλίου)

2.β Πώς οι Πορτογάλοι εκμεταλλεύθηκαν, μετά τη συνθήκη της Τορντεζίλας (1494), τις περιοχές που ανακάλυψαν;

(μονάδες 13)

Το 1494 οι Ισπανοί και οι Πορτογάλοι με τη Συνθήκη της Τορντεζίλα μοιράστηκαν μεταξύ τους τις περιοχές που ανακάλυψαν στον Νέο Κόσμο και επιδόθηκαν στην εκμετάλλευσή τους. Οι πρώτες χώρες που ανακαλύφθηκαν μετατράπηκαν σύντομα σε αποικίες των Ευρωπαίων. Η κατάληψη των νέων χωρών συνοδεύτηκε από σφαγές των τοπικών πληθυσμών, λεηλασίες και καταστροφές.

Οι Πορτογάλοι, χρησιμοποιώντας τον στόλο και το πυροβολικό τους, ίδρυσαν μια σειρά οχυρωμένων εμπορικών σταθμών από τις ακτές της Αφρικής και τον Περσικό Κόλπο μέχρι την Ιαπωνία, για να επιβάλουν το εμπόριο τους στον Ινδικό. Έτσι δημιουργήθηκε μια εκτεταμένη αλλά εύθραυστη αποικιακή αυτοκρατορία που εφοδίαζε την Ευρώπη με μπαχαρικά και πολύτιμα μέταλλα. Οι Πορτογάλοι έστρεψαν, επίσης, το ενδιαφέρον τους και προς τη Βραζιλία, όπου ανέπτυξαν φυτείες τσαγιού, κακάου και ζάχαρης. Τέλος, για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη εργατικών χεριών για τις μεγάλες φυτείες εγκαινίασαν το εμπόριο μαύρων από την Αφρική.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 125-126 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική